

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Má dítě vzniklé uměle, z darovaných gamet, přirozené právo na poznání svých biologických rodičů?

Autorka práce: Bc. Jana Tošnerová

Obor studia: Etika v soc. práci

Předloženou práci považuji za zdařilou. Během přípravy i během vzniku textu se autorka snažila o zodpovědný přístup. Iniciativně přišla s možností získat data pro praktický výzkum. Vznikající text pravidelně konzultovala a dokázala čerpat i z většího množství cizojazyčných odborných zdrojů. Autorce se podařilo skloubit hledisko teoretické s praktickým, a navíc se jedná o vysoce aktuální téma! Pro sociální práci může být text práce přínosný např. v rámci poradenství potenciálních neplodných párů.

Po formální stránce nemám k práci žádné zásadní námitky. Cíl práce je jasně definován (s. 5), formulován otázkou danou názvem práce. Autorka na tuto vysoce aktuální otázku podává diferencovanou odpověď. Nepostupuje přísně logickou a argumentační metodou, spíše postupným rozkrýváním hlubších souvislostí ukazuje podstatné aspekty a postupně se skrze deskripci problematiky propracovává ke svému závěrečnému normativnímu stanovisku. Její stanovisko spočívá v kladné odpovědi na otázku danou názvem práce (s. 77). Opírá se přitom dílem o psychologické, dílem o etické důvody.

Práce je psána čtivě a srozumitelně. By sice bylo vhodné text ještě doladit stylisticky, to však není zásadní nedostatek.

Co se týká obsahové stránky, snažil jsem se autorce vytvořit prostor pro hledání a vyjádření vlastních (normativních) názorů a stanovisek. Naprosto sdílím autorčino závěrečné stanovisko: v centru pozornosti by neměly být jen názory lékařů/zdravotníků (kteří asistovanou reprodukci provádějí) a zájmy/přání neplodných párů, ale především *přirozená práva dětí, které v praxi asistované reprodukce přicházejí na svět* (s. 77). V rámci stávajících platných zákonů se totiž uměle vytvářené děti stávají „rukojmím svých rodičů, reprodukčních klinik či pozitivního práva.“ (s. 73). To je naprosto výstižné vyjádření. Na druhou stranu ovšem autorka o něco výše uvádí, že „[j]edinec, který teprve vzniká, předtím, než se narodí, nemá z právního hlediska status člověka“ a cituje následně dva autory, kteří se domnívají, že lidský zárodek nemá stejné právní postavení jako člověk již narozený (s. 67). Z kontextu není zřejmé, zda autorka tuto normativní pozici sdílí či nikoli. Pokud bych měl vyjádřit nějakou kritickou připomínku k obsahu, byla by to tato. Otázka ontologického a morálního statusu lidské bytosti od doby jejího vzniku po narození podle mého úsudku souvisí s obhajobou přirozeného práva znát oba své biologické rodiče. Jestliže totiž chceme bránit přirozené právo znát oba své biologické rodiče poukazem na fakt, že se jedná o přirozené právo nezávislé na vůli (zákonodárné) většiny společnosti, pak je nekoherentní, když u přirozeného práva na život stanovíme kritéria na vůli (zákonodárné) většiny společnosti závislá. Mám na mysli kritéria stanovující, *od kdy* má člověk jakožto jedinec přirozené právo na život.

Celkově navrhuji hodnocení „výborně“; konečné hodnocení bude výsledkem autorčiny obhajoby práce v rámci SZZ.

PhDr. Vojtěch Šimek, Th.D.

21.4.2017